ПРОТОКОЛ № 46
громадського обговорення проєкту освітньо-наукової програми «Машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування у Державному університеті економіки і технологій

м. Кривий Ріг *«30» червня 2026 р.*

Дата проведення 30.06.2026
Час проведення: 16.00
Місце проведення: онлайн платформа Zoom
https://us02web.zoom.us/j/82540566598?pwd=XmFmI2i17R8AdBTIBM4THrFKNxZpC8.1

ПРИСУТНІ:

Внутрішні стейкхолдери:

1. Володимир ЗАСЕЛЬСЬКИЙ, член проєктної групи, завідувач кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, д-р техн. наук, професор;
2. Дмитро ПОПОЛОВ, гарант освітньо-наукової програми, доцент кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, д-р техн. наук, доцент;
3. Олександр УЧИТЕЛЬ, член проєктної групи, професор кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, д-р техн. наук, професор
4. Валентина БАРАБАНОВА, завідувачка відділу аспірантури Державного університету економіки і технологій, канд. екон. наук, доцентка.

Представники академічної спільноти

5. Сергій БІЛОДІДЕНКО, рецензент, завідувач кафедри галузевого машинобудування Навчально-наукового інституту «Дніпровський металургійний інститут» Українського державного університету науки і технологій, д-р техн. наук, професор.
6. Юрій ГОРБАЧОВ, рецензент, професор кафедри гірничих машин і обладнання Криворізького національного університету, канд. техн. наук, професор.
7. Володимир ВЕЛІТЧЕНКО, доцент кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, канд. техн. наук, доцент;
8. Сергій ШВЕД, доцент кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, канд. техн. наук, доцент;
9. Ігор ЗАСЕЛЬСЬКИЙ, доцент кафедри металургійних технологій, канд. техн. наук, доцент;
10. Геннадій ЗАЙЦЕВ, асистент кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, канд. техн. наук;
11. Катерина ЗЄЛОВА, асистент кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування.

Зовнішні стейкхолдери:

12. Костянтин БАЮЛ, провідний науковий співробітник відділу технологічного обладнання та систем управління Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України, д-р техн. наук, старший дослідник;

13. Владислав КУЗНЄЦОВ – директор ТОВ «Ливарно-механічний завод».
14. Андрій ІВАНОВ, заступник начальника фабрики огрудкування з інжинірингу ПрАТ «Центральний гірничозбагачувальний комбінат»
15. Ірина СМОРОДОВА, начальник бюро нестандартних виробів дирекції з технології та якості ТОВ «МЕТІНВЕСТ-МАШИНЕРІ».

Здобувачі освіти:

16. Володимир ШЕФЕР, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування Державного університету економіки і технологій.
17. Едуард ГАВРИЛОВ, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування Державного університету економіки і технологій.

Модератор обговорення: Володимир ЗАСЕЛЬСЬКИЙ, завідувач кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, д-р техн. наук, професор.

Порядок денний:

1. Обговорення проєкту освітньо-наукової програми «Машинобудування» спеціальності G11 Машинобудування галузі знань G Інженерія, виробництво та будівництво на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування Навчально-наукового технологічного інституту Державного університету економіки і технологій.

СЛУХАЛИ:

Володимира ЗАСЕЛЬСЬКОГО, який відкрив захід привітальним словом та окреслила його головне завдання, публічне обговорення проєкту освітньо-наукової програми «Машинобудування». Він підкреслив, що перегляд програми зумовлений потребою узгодити її із сучасними досягненнями інженерної науки, актуальними потребами машинобудівної та гірничо-металургійної галузі, запитами ринку праці та євроінтеграційними орієнтирами вищої освіти. Спікер проінформував про відкритий формат засідання, а також нагадав про часові рамки виступів та дотримання безпекових вимог в умовах воєнного стану. Також було зазначено, що публічне обговорення є критично важливим етапом для забезпечення прозорості оновлення освітніх програм та максимального врахування пропозицій усіх зацікавлених сторін.

Після цього Володимир ЗАСЕЛЬСЬКИЙ представив присутніх: внутрішніх і зовнішніх стейкхолдерів, а також здобувачів освіти.

Дмитра ПОПОЛОВА, гаранта освітньо-наукової програми, доцент кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, д-р техн. наук, доцент, який проінформував присутніх про те, що стрімкий розвиток науки і техніки, сучасні виклики перед гірничо-металургійним комплексом у контексті підходів Євросоюзу щодо досягнення нульових викидів (Net-Zero), а також практичний досвід впровадження освітньо-наукової програми «Машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за

спеціальністю G11 Машинобудування спонукають до її регулярного системного критичного аналізу. За його результатами до переліку освітніх компонентів вносяться зміни шляхом заміни компонентів «Інноваційні завдання та проблеми інжинірингу механічного обладнання для підготовчих процесів гірничо-металургійної галузі» та «Інженерний аналіз механічного обладнання для підготовчих процесів гірничо-металургійної галузі» на оновлені курси: «Поглиблений інженерний аналіз обладнання підготовчих процесів гірничо-металургійної галузі» та «Інноваційний інжиніринг механічного обладнання підготовчих процесів гірничо-металургійної галузі». Необхідність зазначених змін зумовлена насамперед потребою вдосконалення логіки підготовки здобувачів ступеня доктора філософії. У попередній редакції освітня компонента з інноваційних завдань інжинірингу вивчалася раніше за дисципліну з інженерного аналізу. Проте розробка й обґрунтування нових технічних рішень вимагають від аспіранта ґрунтовної бази та глибокого розуміння принципів функціонування, динамічних процесів, показників надійності, конструктивних особливостей та методів оцінювання стану обладнання. У зв'язку з цим оновлена програма вибудовує чітку послідовність опанування компетентностей. Спочатку надається поглиблена підготовка з інженерного аналізу обладнання підготовчих процесів гірничо-металургійної галузі, що дозволяє здобувачам опанувати сучасні методи моделювання, прогнозування та оцінювання технічного стану складних машинних комплексів. Наступним етапом є вивчення освітнього компонента «Інноваційний інжиніринг механічного обладнання підготовчих процесів гірничо-металургійної галузі», спрямованої на розроблення й обґрунтування інженерних нововведень, вдосконалення конструкцій та оптимізацію технологічних процесів.

Така послідовність викладання забезпечує природний перехід від аналітично-дослідницької підготовки до генерування й реалізації інноваційних ідей. Крім того, оновлені назви дисциплін більшою мірою відповідають міжнародній практиці підготовки PhD, де значна увага приділяється поглибленому аналізу складних інженерних систем та інноваційному інжинірингу.

Далі гарант висвітлив пропозиції членів групи забезпечення ОНП «Машинобудування», спрямовані на актуалізацію циклів компонентів з оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями та набуття універсальних навичок дослідника та викладача. Так членкиня групи забезпечення, д-р екон. наук, професорка І. Васильчук, проаналізувавши зміст, мету та світовий досвід, запропонувала уточнити назву освітнього компонента «Стратегія сталого розвитку» на «Стратегія управління сталим розвитком», в свою чергу член групи забезпечення, д-р пед. наук, професор В. Кулішов, зважившись на нові правила прийому до аспірантури, складання вступниками ЄВВ з методології наукових досліджень, презентував оновлений силабус дисципліни «Методологія наукових досліджень». Для уникнення дублювання матеріалу магістратури запропоновано поглибити зміст курсу та змінити його назву на «Методологія та проєктування наукових досліджень», членкиня групи забезпечення, д-р наук з держ. упр., професорка О. Поступна, виходячи з потреби відповідності змісту програми компетентностям щодо безперервного саморозвитку та самовдосконалення, ініціювала зміну назви освітнього компонента «Соціально-філософські засади науки» на «Соціально-філософські засади освіти і науки»; членкиня групи забезпечення, канд. пед. наук,

доцентка М. Волікова, враховуючи міжнародні стандарти педагогічної підготовки PhD, запропонувала змінити назву освітнього компонента «Науково-педагогічний семінар» на «Актуальні питання педагогіки вищої школи».

ВИСТУПИЛИ:

Олександр УЧИТЕЛЬ, члени проєктної групи, професор кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, д-р техн. наук, професор. Звернув увагу учасників обговорення на те, що приведення назв освітніх компонентів у відповідність до світових стандартів є необхідною умовою гармонізації освітнього процесу, це забезпечує прозорість змісту підготовки для закордонних колег, спрощує перезарахування освітніх компонент за програмами академічного обміну та стимулює розвиток міжнародного співробітництва з іноземними закладами вищої освіти й науковими установами.

Сергій БІЛОДІДЕНКО, завідувач кафедри галузевого машинобудування Навчально-наукового інституту «Дніпровський металургійний інститут» Українського державного університету науки і технологій, д-р техн. наук, професор. У своєму виступі рецензент наголосив, що представлена освітньо-наукова програма має чіткий науково-прикладний вектор і орієнтована на підготовку висококваліфікованих докторів філософії, спроможних генерувати нові знання, проводити самостійні наукові дослідження та вирішувати складні інженерні завдання. Було відзначено повну відповідність структури та змісту програми вимогам чинного законодавства та Стандарту вищої освіти. Також рецензент рекомендував, для подальшого підвищення якості програми, більш детально відобразити в її тексті механізми забезпечення академічної доброчесності, а також чітко регламентувати й розкрити питання використання технологій штучного інтелекту під час проведення наукових досліджень та підготовки дисертаційної роботи здобувачами.

Костянтин БАЮЛ, провідний науковий співробітник відділу технологічного обладнання та систем управління Інституту чорної металургії ім. З. І. Некрасова НАН України, д-р техн. наук, старший дослідник. Підкреслив, що представлена програма повністю відповідає вимогам третього рівня вищої освіти та забезпечує належне поєднання фундаментальної підготовки, спеціальних інженерних знань і дослідницьких компетентностей для підготовки докторів філософії, здатних до самостійної наукової, інноваційної та викладацької діяльності. У своєму виступі рецензент акцентував увагу на високій прикладній цінності освітньо-наукової програми для підприємств гірничо-металургійного комплексу, де орієнтація на підвищення надійності, ефективності й довговічності обладнання дозволяє поєднати науку з розв'язанням реальних виробничих завдань. Також було відзначено системне застосування сучасних методів комп'ютерного моделювання, експериментальних досліджень та цифрових технологій, що створює необхідні умови для продукування нових наукових результатів, розвитку дослідницьких навичок та презентації здобутків у фаховому середовищі.

Ірина Смородова, начальник бюро нестандартних виробів дирекції з технології та якості ТОВ «МЕТІНВЕСТ-МАШИНЕРІ». Рецензентка акцентувала увагу на тому,

що зміст освітньо-наукової програми відповідає ключовим потребам сучасного виробництва щодо підвищення надійності обладнання, подовження його ресурсу, мінімізації витрат на обслуговування та вдосконалення технологічних процесів, що дає змогу залучати здобувачів PhD до вирішення конкретних прикладних завдань із модернізації технічних систем. Також було позитивно відзначено поєднання теоретичної бази з експериментально-практичною діяльністю, орієнтацію на сучасні інженерні тенденції та можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів, на основі чого рецензент підтвердила належну практико-орієнтованість програми для розбудови кадрового потенціалу галузі.

Володимир ШЕФЕР, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 133 Галузеве машинобудування Державного університету економіки і технологій. У своєму виступі відзначив високу практичну цінність оптимізованої послідовності викладання освітніх компонент, де вивченню інновацій передує поглиблений інженерний аналіз, а також позитивно оцінив розширення можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії, що дозволяє максимально адаптувати навчання під тематику конкретного дисертаційного дослідження та потреби сучасного виробництва.

Результати обговорення:

– здійснено комплексний системний аналіз проєкту освітньо-наукової програми «Машинобудування», спрямованої на підготовку наукових та науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації, спроможних генерувати нові технічні ідеї, розв'язувати складні науково-прикладні проблеми у сфері машинобудівного й гірничо-металургійного комплексу, а також провадити дослідницьку, інноваційну та викладацьку діяльність;

– залучення до обговорення рецензентів, представників закладів вищої освіти, наукових установ та промислового сектору забезпечило об'єктивну оцінку відповідності проєкту освітньо-наукової програми Стандарту вищої освіти зі спеціальності G11 Машинобудування для третього (освітньо-наукового) рівня, а також міжнародній практиці підготовки PhD та реальним запитам галузі;

– відбувся конструктивний обмін думками між членами проєктної групи, стейкхолдерами та здобувачами вищої освіти щодо оптимізації логіки викладання компонентів освітньо-наукової програми, розширення управлінських засад сталого розвитку в умовах екологічних викликів, посилення методологічно-проєктної та педагогічної підготовки, а також дотримання академічної доброчесності й регламентації використання штучного інтелекту в науковій діяльності;

– участь у засіданні представників роботодавців підтвердила високу практико-орієнтованість програми, її адаптованість до умов цифрової трансформації машинобудування, вимог екологізації виробництва (Net-Zero) та потреб модернізації механічного обладнання;

– у ході обговорення схвалено оновлені назви та редагування змісту шістьох освітніх компонентів: ОК 1.3.1 «Поглиблений інженерний аналіз обладнання підготовчих процесів гірничо-металургійної галузі», ОК 1.3.2 «Інноваційний інжиніринг механічного обладнання підготовчих процесів гірничо-металургійної галузі», ОК 1.1.2 «Стратегія управління сталим розвитком», ОК 1.2.1 «Методологія та проєктування наукових досліджень», ОК 1.1.1 «Соціально-філософські засади освіти і науки», а також ОК 1.2.2 «Актуальні питання педагогіки вищої школи»;

– проєкт освітньо-наукової програми схвалено в цілому з дорученням проєктні групі внести фінальні корективи, враховуючи висловлені зауваження та рекомендації рецензентів і стейкхолдерів (Додаток А).

За результатами обговорення члени проєктної групи проведуть детальний аналіз усіх пропозицій та доопрацюють текст програми. Остаточний варіант проєкту освітньо-наукової програми «Машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування, галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво буде подано на погодження Науково-методичній раді та затвердження Вченій раді Державного університету економіки і технологій.

УХВАЛИЛИ:

1. Взяти до уваги результати громадського обговорення проєкту освітньо-наукової програми «Машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування, галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво.

2. Проєктній групі доопрацювати проєкт програми з урахуванням висловлених пропозицій учасників громадського обговорення.

3. Подати доопрацьований проєкт освітньо-наукової програми «Машинобудування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю G11 Машинобудування, галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво на розгляд Науково-методичної ради Університету.

Завідувач кафедри інжинірингу з галузевого машинобудування, д-р техн. наук, професор — Володимир ЗАСЕЛЬСЬКИЙ

Завідувач Центру ліцензування та акредитації — Людмила КОЛОМОЄЦЬ

Додаток А

ТАБЛИЦЯ

пропозицій щодо змін за освітньо-науковою програмою «Машинобудування» спеціальності G11 Машинобудування, галузь знань G Інженерія, виробництво та будівництво на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти

За проєктом ОНП	Пропозиція	Примітка
5. Форма атестації здобувачів вищої освіти Вимоги до дисертації на здобуття ступеня доктора філософії … Написання дисертації не повинно порушувати принципів академічної доброчесності, містити академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. …	Запропоновано більш детально відобразити в тексті освітньо-наукової програми механізми забезпечення академічної доброчесності, а також чітко регламентувати й розкрити питання використання технологій штучного інтелекту під час проведення наукових досліджень та підготовки дисертаційної роботи здобувачами.	Пропозиція прийнята